

Nr 361.

Av herrar **Svensson** i Grönvik och **Liedberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 193, med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1943, m. m.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 193 framlagt förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1943. De däri upptagna stadgandena angående krigskonjunkturbeskattningen av jordbruk ha i viss mån modifierats i förhållande till tidigare bestämmelser.

Med anledning av vad Sveriges lantbruksförbund anfört angående vissa förhållanden, som lett till försämring av jordbrukskapitalet, har departementschefen föreslagit att från uppskattad merinkomst må medgivas särskilt avdrag med ett belopp utgörande 10 % av den uppskattade merinkomsten, vilket avdrag är avsett att täcka av kriget förorsakad värdeminskning genom försämrad hävd m. m. Att en sådan försämring av jordbrukskapitalet faktiskt ägt rum, bestyrkes i olika sammanhang. Det är givetvis svårt att siffermässigt beräkna denna värdeminskning och måste avdraget bliva schablonartat. Det är visserligen sant, att en anknytning till en beräkningsgrund, som möjliggör väljandet av en så hög procentuell siffra som möjligt, medför en större ökning av avdraget vid stegrad produktion. Ur denna synpunkt är det föreslagna beräkningssättet principiellt riktigt. Den genom försämrad hävd m. m. framkomna verkliga värdeminskningen står dock icke alltid i direkt förhållande till produktionen, varför det ur rättvisesynpunkt vore riktigare att beräkna avdraget efter annan grund, t. ex. så som lantbruksförbundet föreslagit med viss procent å bruttointäkterna av jordbruket under beskattningsåret eller genom höjning av jämförelseinkomsten. Genom att beräkna detta avdrag på hela bruttointäkten kommer man att giva kompensation för den värdeförstöring, som skett för hela produktionen och icke blott för den del, som åstadkommit merinkomsten. Men man kommer icke att giva kompensation för rationalisering eller andra dylika åtgärder och förhållanden, som icke bero på rådande konjunkturer och som åstadkommit merinkomst under beskattningsåret. Om kompensationen härvidlag beräknas med utgångspunkt från jämförelseinkomsten kommer man dock att taga hänsyn till alla de faktorer, som lantbruksförbundet i sitt yttrande i frågan avsett.

Vilken metod man än kommer att använda, så är svårigheten dock stor att fastställa en skälig procentsats. 10 % av den uppskattade merinkomsten är ett alldeles för litet belopp för att lämna kompensation för en värdeminsk-

ning av den storlek varom här är fråga. Det är också oerhört svårt att göra sig en föreställning om storleken av den lämnade compensationen i den formen.

5 % på bruttointäkterna under beskattningsåret motsvara ungefär $\frac{1}{4}$ av beräknad nettointäkt av jordbruk under beskattningsåret. Denna nettointäkt kan för de jordbruk, som komma ifråga vid krigskonjunkturbeskattningen, beräknas uppgå till 18 à 20 % av bruttointäkterna. Ovannämnda procentsats kan måhända synas väl hög men torde närmare motsvara den verkliga värdeminskningen å jordbrukskapitalet och den merinkomst, som andra faktorer, som icke hava sin orsak i nu rådande konjunkturer, åstadkommit än departementschefens förslag till beräkning.

Vid metoden att uträkna av kriget förorsakad värdeminskning genom försämrad hävd m. m. medelst en höjning av jämförelseinkomsten torde man böra stanna för en procentsats på 20 %. Denna procentsats har beräknats på sådant sätt, att compensation skall erhållas dels för underlåten trädesläggning, motsvarande $\frac{1}{7}$ av nettointäkten av fastigheten med utgångspunkt ifrån ett skiftesbruk, omfattande en sju-årsperiod, dels 5 % ersättning för övriga faktorer.

Av lantbruksförbundet påvisade ojämnheter vid krigskonjunkturbeskattningen mellan jordbruk och andra förvärvskällor böra beaktas. Det vill synas som om jordbruket härvidlag behandlats strängare än övriga förvärvskällor. Det är önskvärt, att dessa ojämnheter i möjligaste mån utjämnas för åstadkommande av en rätt och rättvis taxering till krigskonjunkturskatt.

Ifråga om skogsbruk har lantbruksförbundet påpekat den oriktighet i beskattningen, som uppkommer i det fall att skogsägare gjort uttag av skogsprodukter, som försålts till i jordbruk och skogsbruk anställd personal, vilken försäljning föranleder krigskonjunkturbeskattning, jämfört med det fallet, att skogsägare lämnat motsvarande skogsprodukter som naturaförmåån, då krigskonjunkturbeskattning icke inträffar. Departementschefen har uttalat, att dessa avyttrade produkter skola inräknas i krigskonjunkturbeskattningen av skogsbruk men påpekat, att sådan beskattning sällan kommer ifråga, därför att prisökning ej uppstått å dessa försäljningar. Taxeringsmyndigheterna torde dock icke godtaga en utredning i detta fall, som icke omfattar siffror för samtliga produkter, utan torde belägga även till i eget skogsbruk och jordbruk anställd personal försålda produkter med krigskonjunkturskatt. Det är önskvärt, att denna formella skillnad icke föranleder så stor skillnad vid beskattningen. Vidhålles den av departementschefen förfäktade åsikten, komma skogsägarna att finna förenligt med sina intressen att förvandla nu utgående kontantförmåner till naturaförmåner i form av skogsprodukter. Det synes skäligt helt fritaga från krigskonjunkturbeskattning uttag av skogsprodukter till i jordbruk och skogsbruk anställd personal.

Vid 1942 års taxering till krigskonjunkturskatt har uppmärksammats, att de av Kungl. Maj:t fastställda procentsatserna för beräkning av prisstegring utöver omkostnadsökning för försålda skogsprodukter framkommit efter en i vissa fall verkställd avrundning uppåt av de faktiskt framräknade procentsatserna med ända upp till 8 enheter för vissa prisområden. Så har t. ex. inom Södermanlands län i femte prisområdet prisstegringsprocenten för pannved höjts från framräknade 22 % till 30 %, prima barr från 14 till 20 %, prima björk likaledes från 14 till 20 %. Då som synes av upprättade länstablåer stora skillnader kunna råda mellan olika prisområden inom samma län för samma produkt, synes det önskvärt, att större differentiering åstadkommes härvidlag än vad som skett vid 1942 års taxering till krigskonjunkturskatt för skogsbruket.

Vad sedan beträffar kvittningsreglerna så synas de synpunkter, som lantbruksförbundet framfört i detta avseende, vara värda allt beaktande och hemställa vi, att den av departementschefen föreslagna fjärdedelen av inkomstminskningen, som presumeras hava berott på förhållanden, som omförmäles i § 1, höjes till hälften och att denna regel även gives retroaktiv verkan.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 193 måtte besluta ändringar i förslaget till krigskonjunkturskatt för år 1943 i huvudsaklig överensstämmelse med här ovan anförda synpunkter; samt

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla att vid fastställandet av krigskonjunkturvinstprocentsatserna för skogsbruk större differentiering mellan olika prisområden måtte genomföras.

Tillika hemställes, att utskottet måtte låta utarbета nödig författningstext.

Stockholm den 4 maj 1943.

Hjalmar Svensson
i Grönvik.

Gösta Liedberg.

